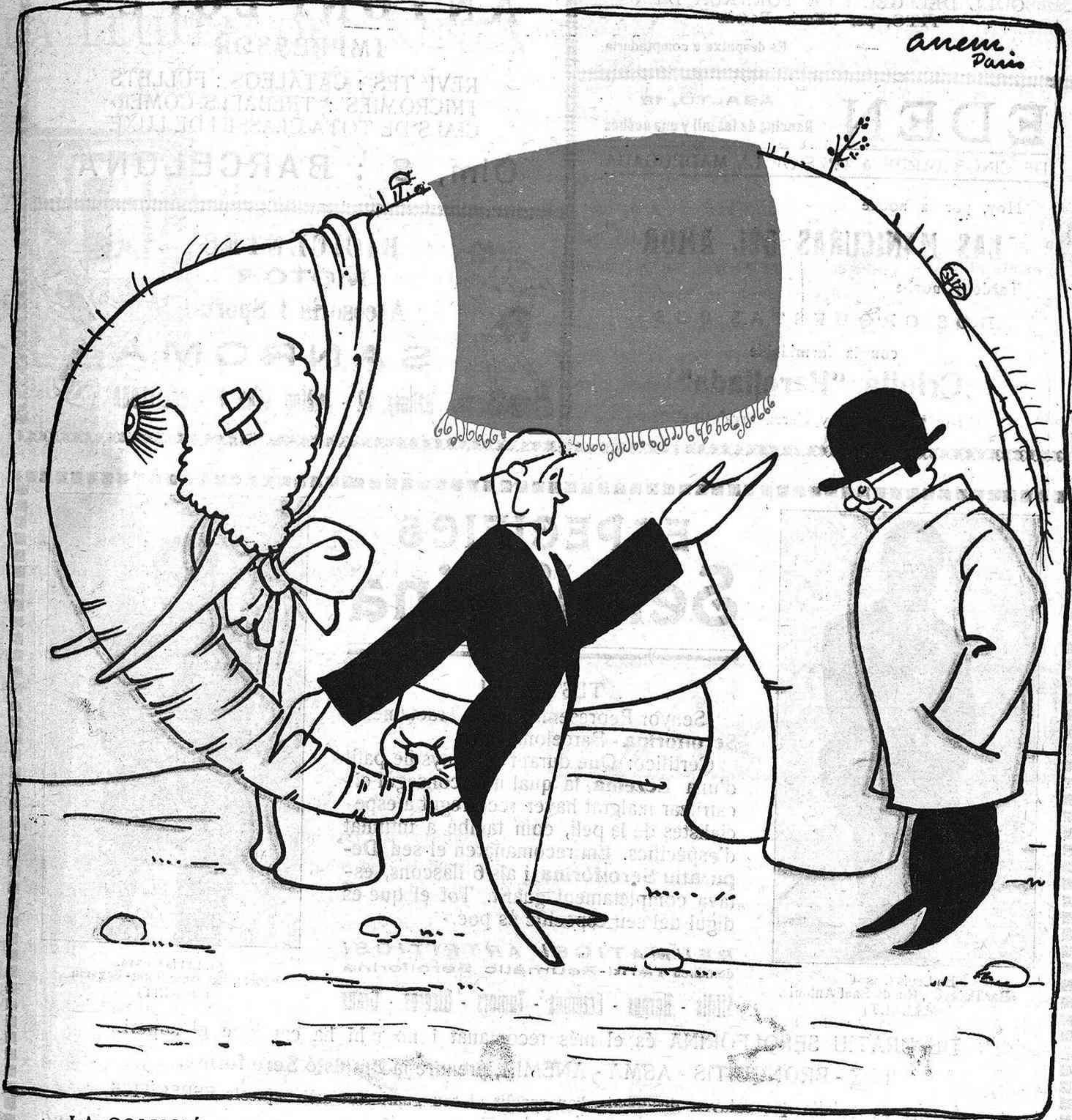

L'Esquella de la Torratxa

ANY I - Núm 2494 - 15 cts. - Atrassats 30

LA SOLUCIÓ

—Ja m'agrada, ja, aquest trast! Però em costaria molt de fer-lo passar per l'Aduana.

—Home, passa'l d'amagat.

NOVEDADES Teatre Català

Avui, nit, benefici de
JOAQUIM G. PARREÑO
ELS MILIONS DE L'ONCLE, poesies per
ENRIC BORRAS
EL BORDET DE LA BORDETA

Diumenge, a dos quarts de quatre, EL SE-
CRET DE LA CAPSA D'OR. A dos quarts
de sis, DON GONZALO O L'ORGULL DEL
GEC, per En Borràs i ELS CAPELLS D'EN
CUNILL. Nit, DON GONZALO O L'OR-
GULL DEL GEC i LA TORNADA D'EN
TITO, per l'Enric Borràs

Es despatxa a comptaduria

EDEN ASALTO, 12

Dancing de las mil y una noches

DE CINCO TARDE A TRES DE LA MADRUGADA

Hoy, por la noche

LAS MANICURAS DEL AMOR

Tarde y noche

DOS ORQUESTAS DOS

con la formidable

Criolla "Parellada"

con bandoneón y sierra argentina

OLIMPIA

Ultims dies de la companyia

ALCORIZA

GRANS PROGRAMES

Preus: Butaca I classe, 3 ptes. Butaca II classe,
2 ptes. Seients fixes, 1'50. Entrada general, 0'60

VEGI ELS PROGRAMES

ANTONI LÓPEZ IMPRESSOR

REVISTES : CATALEGS : FULLETS
TRICROMIES : TREBALLS COMER-
CIALS DE TOTA CLASSE I DE LUXE

Olm, 8 : BARCELONA

BICICLETES
MOTOR

Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 0 - BARCELONA

ESPECIFICS Serolforina

TESTIMONI

«Senyor Representant dels Tractaments
Serolforina - Barcelona.

Certifico: Que durant nou anys he patit
d'una **Eczema**, la qual no aconseguí ci-
catritzar malgrat haver recorregut a espe-
cialistes de la pell, com també a infinitat
d'específics. Em recomanaren el seu **De-
puratiu Serolforina** i als 6 flascons, es-
tava completament guarit. Tot el que es
digni del seu específic és poc.»

REUMATICSI ARTRÍTICSI
demaneu l'Anti-Reumàtic Serolforina

Sífilis - Herpes - Eczemes - Tumors - Ulceres - Grans

En Lluís Costa
«Bar Pelayo», Ronda Sant Antoni
(MALALT)

En Lluís Costa
Corts, 498, Barcelona - Eczema
(GUARIT)

DEPURATIU SEROLFORINA és el més recomanat i no n'hi ha cap que el superi.

TOS - BRONQUITIS - ASMA - ANEMIA, prendre la **Emulsió Serolforina**.

A mils de malalts que estaven desdonats han assolit el seu guariment amb aquests **ESPECÍFICS**.

Laboratori, venda i detalls: Comte de l'Assalt, 8. — Dipòsits: Segalà; Farmàcia «La Cruz», Avinyó, 27; Tarrés, Carmen, 84; Alsina; Passatge del Crèdit, 4; Doctor Dou, Aribau, 72; Rubió, Plaça Reial, 13; Tarín, Salmerón, 78; Llofríu. Ronda Sant Antoni, 15; Serentill, de Badalona; Forcada, de Sabadell; Arimón, de Granollers

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

LA LLUITA DEL XINES I EL GOTIC

Hi ha dos barris a Barcelona que donen més feina que mantenir una família. Aquests dos barris són: el barri xinès i el barri gòtic. Quan no es parla del barri xinès, es parla del barri gòtic, i quan no es parla del barri gòtic es parla del barri xinès. Ara bé, el curiós de tot això, és que segons ens acaba d'assabentar el distingit escenògraf urbà, senyor Rubió i Bellver, el barri gòtic no existeix, i segons una confessió que faig ara mateix, el barri xinès tampoc... existeix, perquè el vaig inventar jo en un llibre que vaig publicar ara fa un any. Quedem, doncs que ens trobem davant de dos barris que segons diuen, aquell senyor de la Diputació i jo, no existeixen, i no existint (jo haig de creure, perquè vaig de bona fe, que el senyor Rubió i Bellver diu veritat) ens els volen destruir. Com pot ésser que la gent oficial vulgui destruir dues coses que no existeixen?

No ho entenem pas. Però el fet és que ens destruiran la veritable silueta barcelonina en tombar-nos aquests dos barris dels quals tant es parla, tot i essent fantasies del senyor Rubió i Bellver i d'un servidor de vostès.

Com que avui, en el moment que escrivim aquestes línies, ens dona per la serietat, acceptem que el barri gòtic existeix, i que el nostre, tot i havent-lo inventat, per ésser una idea pròpia, és una idea "que ha pres cos", i, en prendre'n, existeix. No oblidem allò de què "Penso, doncs, existeixo". L'hem pensat? Doncs, existeix tant com els coloms del Parc.

Ens hem dedicat anys i anys a aixecar dos barris. L'un té el to sagrat de les pedres velles, la farum de la virtut, la grandiositat de la història, i la bellesa pròpia que dona la patina del temps, del sol, de la serena i dels records. L'altre és una muntanya de porqueria ciutadana, un lloc d'obscenitats, de deshonra, un espai al pecat i al vici més baix, més denigrant i més estúpid, perquè és el

vici més *bon marché*, i, per tant, tot el que en ésser vici, no té un perfum de delicadesa i de gràcia, es converteix en situació apropiada per al crim i la follia.

Perquè quan s'ha tingut el sentit de la destrucció, els elements sempre distingits, de les autoritats, han juntat la destrucció alhora del barri de la virtut i del barri del pecat? Per què s'ha pensat o les coses han vingut de tal manera que s'han ensamblat les destruccions dels barris exemplars de la dreta i de l'esquerra; el barri del tortell clàssic, els consells d'En "Pol", la virtut ciutadana i els sermons del pare Vallet, i el barri de la gresca, del vi negre, del pinxo i el rebentador de pisos?

No ho entenem. Potser es fa, potser es farà, potser s'intenta fer per a mantenir l'equilibri ciutadà, la filosofia del seny, l'autoritat de la contemporització. De destruir el barri xinès, només la gent de l'esquerra protestaria, perquè tot el que representa la dreta es mantindria; de destruir solament el barri gòtic, els de l'altra banda protestarien perquè el de l'esquerra es guardava *perenne*, que deien alguns personatges d'En Rusiñol.

Destruint a dreta i a esquerra, la ciutat es manté neutral. Acceptem aquesta solució. Acceptem-la i deixem passar el temps. Perquè el que s'hagi de destruir es destruirà i el que s'hagi de mantenir dret, s'hi aguantarà.

FRANCESC MADRID

UN CAS EDIFICANT

Temps enrera, un senyor pujà a un tramvia i pagà amb una moneda de deu cèntims francesa. El cobrador, en veure-la, li llança la peça per la cara. El dit senyor li digué que tenia raó de refusar-li la moneda, però que valia la pena de tornar-li polidament, advertint-li que era estrangera. El cobrador, llavors, començà a insultar al dit senyor, el qual no va fer altra cosa que intentar calmar-lo. De sobte, el cobrador fa aturar el tramvia, crida una parella de guàrdies de seguretat i fa agafar el passatger com a "moneder fals".

El dit senyor és dut al quarteret de policia. Allí, intenta explicar-se, però, per ésser un "moneder fals", ni el volen escoltar. Al cap d'unes set hores se'l trasllada a la "Jefatura" de Policia. Hi és portat amb *totes les precaucions que requereix un "moneder fals"*. També es neguen a escoltar-lo, i es passa quinze hores al pitjor calabós. Amb les mateixes precaucions, és portat al Jutjat.

El jutge l'oblida al calabós; ell intenta parlar amb el jutge, i per fi, al cap de molt, és atès! Però quan el jutge sap que *es tracta d'un "moneder fals"* li nega l'entrevista i el porten a la Presó Model.

Se li pren declaració, a l'últim. No se'l creuen. Ell no ha fet altra cosa que donar, sense saber-ho, una moneda francesa de deu cèntims; és un home documentat i ben relacionat, que a més pertany al P. U. P. El cobrador cafre que l'ha denunciat, en canvi, és cregut.

Gràcies a les seves relacions, l'infeliç suposat "moneder fals" és posat en llibertat condicional. No obstant, se'l processa.

Ara, recentment, s'ha vist la causa. *Ha estat condemnat!!!* I, encara, a la "Jefatura" de Policia consta, com en la seva fitxa, com a "moneder fals".

El cas és, realment, edificant. No tenim cap simpatia per a la víctima, però els nostres sentiments humans, l'amor a la justícia, fa que ens posem al seu costat i que sentim al fons del cor aquesta injustícia

ENRENOU

Ara va bé, amics, ara va bé. La literatura catalana comença a prendre el to que li mancava: el to de brega, de valentia, de moure raons i enrenous. S'ha acabat ja això de les proses blanques com fins ara—perquè fins ara gairebé no s'ha fet altra cosa que prosa blanca—i de les poesies buidament sentimentals com, per exemple, "El somni", de Bernat Xinxola. La literatura catalana comença a ésser valenta i moguda; per una part, en el camp de la poesia, ens ho diu l'èxit—ara accentuat—de les obres de Ventura Gassol i de "Voluptat", de Pere Guilanyà; per altra, la prosa ens ha donat de poc temps ençà escriptors d'esquerra com Joan Puig i Ferrer, Josep Pla, Cristòfor de Domènec, Lluís Capdevila, Ara va bé!

La darrera excellent estridència literària—segurament la més forta—, és "Relacions", de Josep Pla. Un llibre de batalla i de valentia, com pocs.

Tot just sortit, "Relacions" ja ha mogut enrenous. Per una part ha escuixit tota la nombrosa collivada d'escriptors blancs catalans—els ha escuixit perquè, pobrets, no poden suportar tanta audàcia, i perquè veuen que per aquest camí aviat llurs obres faran riure—; per altra han esperat a aquests altres capellans, que són els que porten sotana i els que ostenten en propietat el títol professional de capellà, i saben que el bisbe ja es prepara per a totes les cerimònies rituals que han de precedir l'excomunió d'un llibre.

Ara va bé!

GUSPIRA

No em miris més amb aquests ulls
que són la viva temptació,
fug lluny de mi i en mos tribulls
amb ton despreci heuré el perdó...

No em corresponguis ni amb la ment,
tingues per mi un poc de pietat,
que el bat un greu remordiment
que no sap trair a l'amostat.

VÍCTOR CANIGÓ

LA INSENSIBILITAT

Un sacerdot de bondat remarcable i de nobles intencions — ens referim al P. Vallet—, ha predicat aquests dies en un temple de la nostra ciutat. El seu triomf ha estat sorollós, esclatant, apoteòsic com un triomf de teatre. Això no té res d'estrany. Entre el teatre i l'església hi han més afinitats del que la gent creu. Les primitives funcions de teatre—això ho sap tothom—eren festes religioses. Avui, llástimosament, no és així: el teatre és una quadrada on, davant un espectacle idiota, es diverteix una gent idiota.

Però torenm al triomf d'aquest sacerdot que avui ens ocupa. Ha estat un triomf sensacional, amb altaveu, amb micròfons de T. S. F.. La Plaça de Sant Agustí estava plena de magnífics automòbils. Al P. Vallet l'ha anat oir el més distingit de la societat barcelonina.

Nosaltres no compremem l'èxit obtingut sobre aquest públic tan fi, tan distingit, tan senyor, ja que el P. Vallet no afalagava cap de les seves ridícules vanitats, cap dels seus vicis terribles. Al contrari: els castiga, els condemna amb paraula dura, implacable.

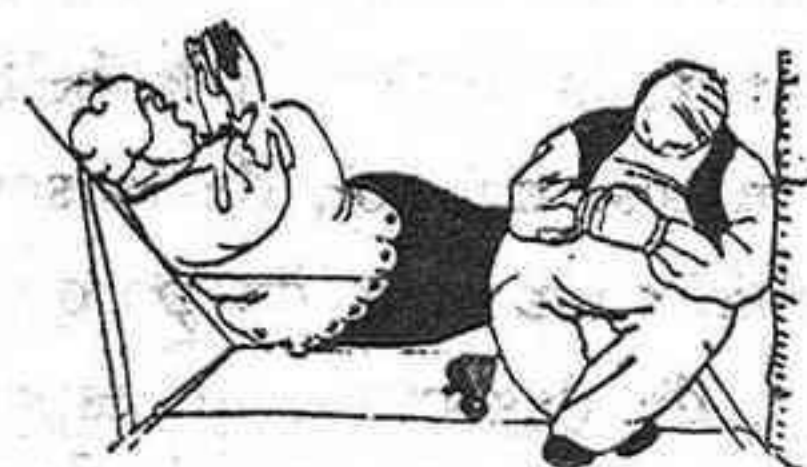
La dialèctica del P. Vallet, més que a Sant Agustí recorda a Sant Pau. Es a dir: més que un teòleg és un moralista. Millor. En els nostres temps llástimosos convé més un moralista que un teòleg.

El P. Vallet ha parlat contra els rics, contra els burgesos, contra els poderosos que exploten el pobre i es riuen de la seva misèria i l'escarneixen amb el seu luxe insolent amb el seus palaus, amb els seus automòbils. El P. Vallet ha parlat contra les modes impúdiques i grotesques del cabell curt, de la faldilla més curta que el cabell, etc., etc.

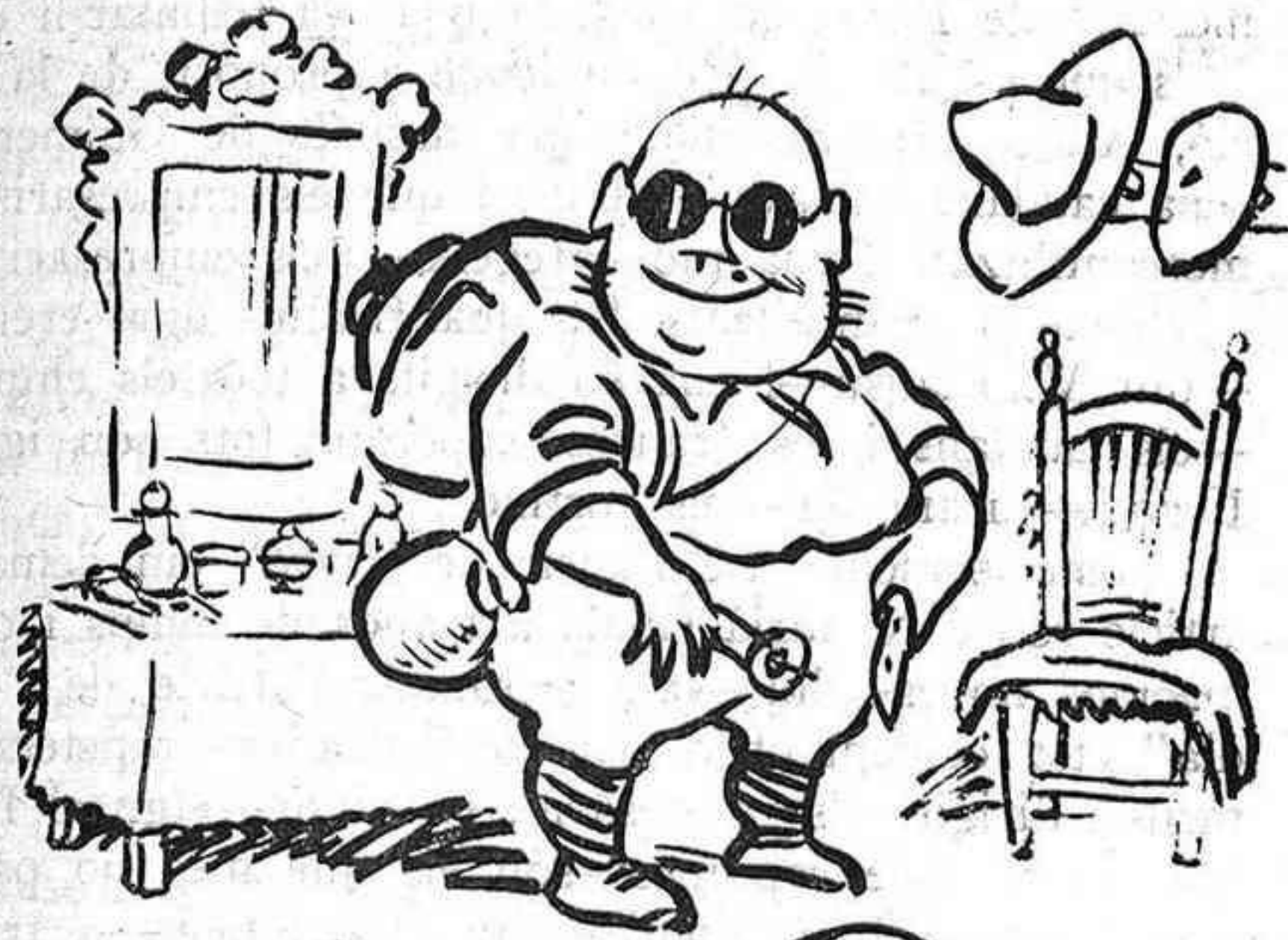
Com un públic distingit l'ha pogut escoltar sense protestes? Per penediment, potser? No, segurament no. La gent distingida no es penedeix de les seves ximpleries. Creiem més bé que el fenomen obeeix a la condició mesella de l'auditori. La gent distingida té una avantatge que no tenen els humils. Aquesta avantatge consisteix en què el conduete que va d'orella a orella és més ample en ells que en els altres. Així, sense passar al cervell, el que els hi entra per una orella els surt immediatament per l'altra.

Es de doldre que la paraula del P. Vallet no tingui sobre aquest públic cap eficàcia.

VIRAI

EL SENYOR ESTEVE FA SALUT

Amb el bon temps, arriben les excursions... Res de tramvia ni tren, a Montserrat a peu!... A un amic que troba l'entreté una hora aconsellant-li la gimnàstica del caminar... Un altre amic, una altra hora, un altre cant a la Natura... Una altra horeta amb un obrer i més consells naturistes: res de tavernes, sobretot... I, naturalment, per a arribar als Josepets està quatre hores... Bah! Bah! Entrem que la gana em mata... Ben mirat, ja s'hi menja bé a les tavernes, i sense cansar-se!

ESTADÍSTICA

SEMPRE s'ha dit que un poble es conceptua, es mideix per la cultura dels seus habitants. Avui ho corroborarem amb l'Estadística Demogràfica a les mans. Un poble també demostra la seva puixança o decadència amb la seva mortalitat entre llurs habitants. Sinó, llegiu:

“Tuberculosi pulmonar, 110 defuncions; tuberculosi de les meninges, 14; altres tuberculosis, 14 més; càncer i tumors malignes, 74; hemorràgia i reblandiment cerebral, 135; malalties del cor, 297; malalties de l'aparell respiratori, 242; i moltes més de menys importància, però sí dignes de tenir-se en compte, amb un total que fa esgarrifar. Aquestes d'ací dalt són les xifres més crescudes de les defuncions ocorregudes durant el mes de febrer prop-passat. Apart hi ha els naixements: 80 infants han nascut morts. Dels 1,000 i *pico* que han vingut al món amb vida, el 70 per 100 seran malaltissos, escrofulosos.

Pel que es dedueix d'aquesta estadística és que estem en una època de decadència moral i física aclaparadora.

A Espanya es moren anualment de tuberculosi més de 50,000 persones, i passen, també, de mig milió les que pateixen aquesta terrible malaltia.

Jo voldria que el jovent d'avui reflexionés, mirant-se en aquest espill. Però, desgraciadament, no serà així.

Continuarà envilint-se pels quatre costats. Ballant el *heesbies-jeesbies*; anant a cà'l perruquer i provant cocaïna.

El que hauria d'ésser una preocupació, no serà res per a ells. No tindrà importància. Ni valdrà la pena.

Tot el que no sigui pler, diversió i malmetre's la salut no val una espurna d'oïdes, d'atenció...

Millor partit hauríem tret que en comptes de publicar aquestes ratlles haguéssim donat una lliçó de *xàrles* o bé un capítol d'una novella d'aigüera.

Perquè això és el seu element. Perquè d'això en són mestres. L'estultícia que porten al cervell els priva de la cabal reflexió.

Els nega la independència de moure's amb vida pròpia.

JAUME BORRELL-SENDRA

ADRIA GUAL, JOAN TOMAS I JEAN PIERRE LIAUSU

EL dia 12 del passat mes, a “El Diluvio”, el periodista Joan Tomàs publicà un violent article contra el nostre Adrià Gual—els nostres lectors n'estan assabentat— i unes paraules del periodista francès M. Jean Pierre Liausu, en les quals s'atribuïen a Adrià Gual unes despectives opinions i uns forts qualificatius als autors teatral catalans. El senyor Adrià Gual contestà immediatament negant les declaracions que hom li atribuïa.

Ara trobem al mateix diari la contesta de M. J. P. Liausu. Resumida, diu: “Adrià Gual fou rebut a “Comœdia” de París, en 1925, la qual va tributar-li els honors que es mereix. En un *lunch* a propòsit de la recepció, Anfós Maseras digué que després de Guimerà l'escena catalana s'anava afeblint i que els empresaris s'han mercantilitzat. Tenia raó—afegeix—, els empresaris estan totalment mercantilitzats. Els qualificatius durs eren meus—diu M. Liausu—i anaven dirigits a tots els empresaris—els catalans i els francesos, perquè tots són iguals—. I avui—encara diu—els sostinc.

Posteriorment “Le Plaisir de Vivre” em demanà un article sobre N'Adrià Gual; a manca de temps i d'informacions noves—diu—vaig reproduir l'article de “Comœdia”, tot comentant-lo. Els qualificatius—repeteix—eren meus i dirigits als empresaris; els autors—Ignasi Iglesias, per no citar-ne cap més—són els que més ho pateixen.

El senyor Joan Tomàs—diu textualment— troba els nostres elogis desmesurats. No es queixarà pas, si algun dia té ocasió de venir a París.”

I termina, abans del comiat: “Recordeu, doncs, senyor Director, que jamai el senyor Adrià Gual ha tingut paraules despectives per als autors catalans.”

En el mateix número hi ha la contesta de Joan Tomàs, al qual “El Diluvio” li traslladà la lletra de Liausu Tomàs diu que el que queda malament és Liausu i no ell.

En aquesta contesta, Tomàs es mostra molt indignat pels mots “brossa” i “desconegut” que, en la seva resposta, li dirigí el senyor Gual. Tomàs, despitat per aquestes paraules, anuncia una campanya contra En Gual i el seu “Teatre Intim”.

D'UN AMETLLER

En el jardí hi ha un ametllé
encar petit, de poques branques,
que pressentint que el bon temps ve
les ha omplert totes de flors blanques.

Es molt petit, mes no té por
de què l'hivern encar perduri,
car s'ha vestit tot ell de flor,
i això és senyal de bon auguri.

Al vení el temps primaveral
i amb ell la vida de les coses,
ell s'omplirà de goig vital
i a son entorn floriran roses.

I farà via vers l'estiu
entre flairors i entre cantades...
Del sol ardent al bell caliu,
les seves flors seran fruitades.

I quan setembre hagi vingut
i ja rossegin les carenes,
nostre ametllé en sa plenitud
ens darà ametlles a mans plenes.

J. PONS I MARTORELL

TAULA PARADA

Quan el bon excursionista arribà a casa seva, sa mare ja li tenia preparat un bon sopar per a refer-se de la caminada de tot el jorn, demanant-li a l'ensem que li contés quelcom del que hagués vist en el llibre de la vida, i el noi, començà:

—Mare, una de les pàgines de la qual en guardaré profunda impressió sempre, serà la del capvespre d'avui. En finir una carretera, he vist una barraca de trista aparença, que servia d'estança a un grup de nòmades. Estava formada aquesta per quatre pals clavats a terra, que servien per sostenir la seva tela. A la façana, que donava de cara al poble, hi havia un mur construït de taulons, com donant a entendre que en aquell indret s'hi trobava el dormitori o la sala principal, car una finestra amb els seus vidres trencats, unes cortines que el sol ja ha pres el color i una persiana que el vent agitava amb força, es distingia de tot l'aspecte miserable. Guiat per la curiositat he vist un gos que menjava la poca herba que en aquells indrets s'hi trobava. Uns homes de faç cetrina feien córrer un pobre ase magre i feble que tal vegada a l'endemà vendrien a incaute pagès. Les dones mal abillades fabricaven cistells i paneretes de vímets, que, indiscutiblement, vendrien a la propera vila tot furtant quelcom, si podien. Les criatures jugant uns i ajaçats altres, en donar-se compte de la meua presència vingueren a corrua feta demanant-me le mercè d'una almoïna, a l'ensem que algun desgraciat dansava un ball que prenia aire d'un ritus incongruent. Unes monedes meves foren

Unes llàgrimes involuntàries de la bona mare feren aturar la fantasia exaltada del noi, en veure la impressió que produïen les seves paraules. Una besada solemne tornà a la realitat les coses. La santa pau de la família no es trencaria per una observació; la vida seguiria amb apacible calma... santa... bona...

RAMON SEGARRA LLEÓ

QUAN ENVELLEIX UNA DONA

Quan una dona pot saber el moment que envelleix? Ah, no és pas gens fàcil això!

Són els anys que ho indiquen? No, els anys no signifiquen res. Hi ha dona que als trenta anys és vella; n'hi ha que als quaranta encara és ben jove.

El mirall?

Tot és qüestió de plaseria. Una marquesa del segle XVIII començà a envellir. Es mirava tot sovint al mirall; el dia que s'adonà del canvi exclamà:

—Ja no saben fer miralls avui!

Llavors?

Llavors, senyores, són les reflexions dels vianants, dels desconeguts, els qui diuen si una dona és encara jove, bella, apetitosa.

Sentireu dir:

—Redeu! Quina dona més bonica!

(Jove a tot ésser-ho.)

—Es bonica. Sembla la germana de la seva filla.

(No és jove, però encara fa goig.)

—Decididament, és admirable! Sembla mentida que a la seva edat pugui semblar tan jove.

(No hi ha dubte, aquesta frase us indicarà quan una dona ha envellit.)

LA FORTUNA D'EN FORD

El gran milionari americà Henri Ford, fabricant dels automòbils del mateix nom, què en deu fer dels diners?

Un hom de confiança de Ford ha calculat la seva fortuna. Passa de 400.000.000 de dòlars. Es dir, 10.500 milions de pessetes.

Suposant que aquesta quantitat li reporti només un 6 per 100—que segurament li reporta molt i molt més—, la seva renda és, si fa o no fa, de 25 pessetes per segon.

Si en fariem de coses, si cada segon tinguéssim 25 pessetes! Que n'és d'injust el món!

ESTAMPA CIUTADANA

Passava pel carrer, quan una mossa, més lletja que un pecat, al balcó estava, i com si volgués fer-ne alguna cosa, un tros d'estora vella sacsejava.

—Què fas?—li vaig dir jo—. No ho veus que passo i em tires damunt meu la porqueria?

No penses que si et veu un guàrdia "urbano" et portarà volant a l'Alcaldia?...—

Tan punt va senti això, llançà l'estora, es gratà el cap, es va creuar de braços, i amb veu com si sortís d'alguna foca va dir-me, cridant molt i arran de nassos:

—Vós l'home que teniu por que us embrutin per espolsà una estora arran de brana, aneu-vos-en a casa i que allí us cuidin que em penso no esteu bo i féu mala cara.

Mes si passeu per qui una altra volta i us sembla que no faig prou bona tasca, aneu i denuncieu-me, poca-solta, que jo faig el que vull quan sóc a casa.

El cas aquest el veureu cada dia cent vegades pels carrers i per les places... i... si us embruten, calleu.

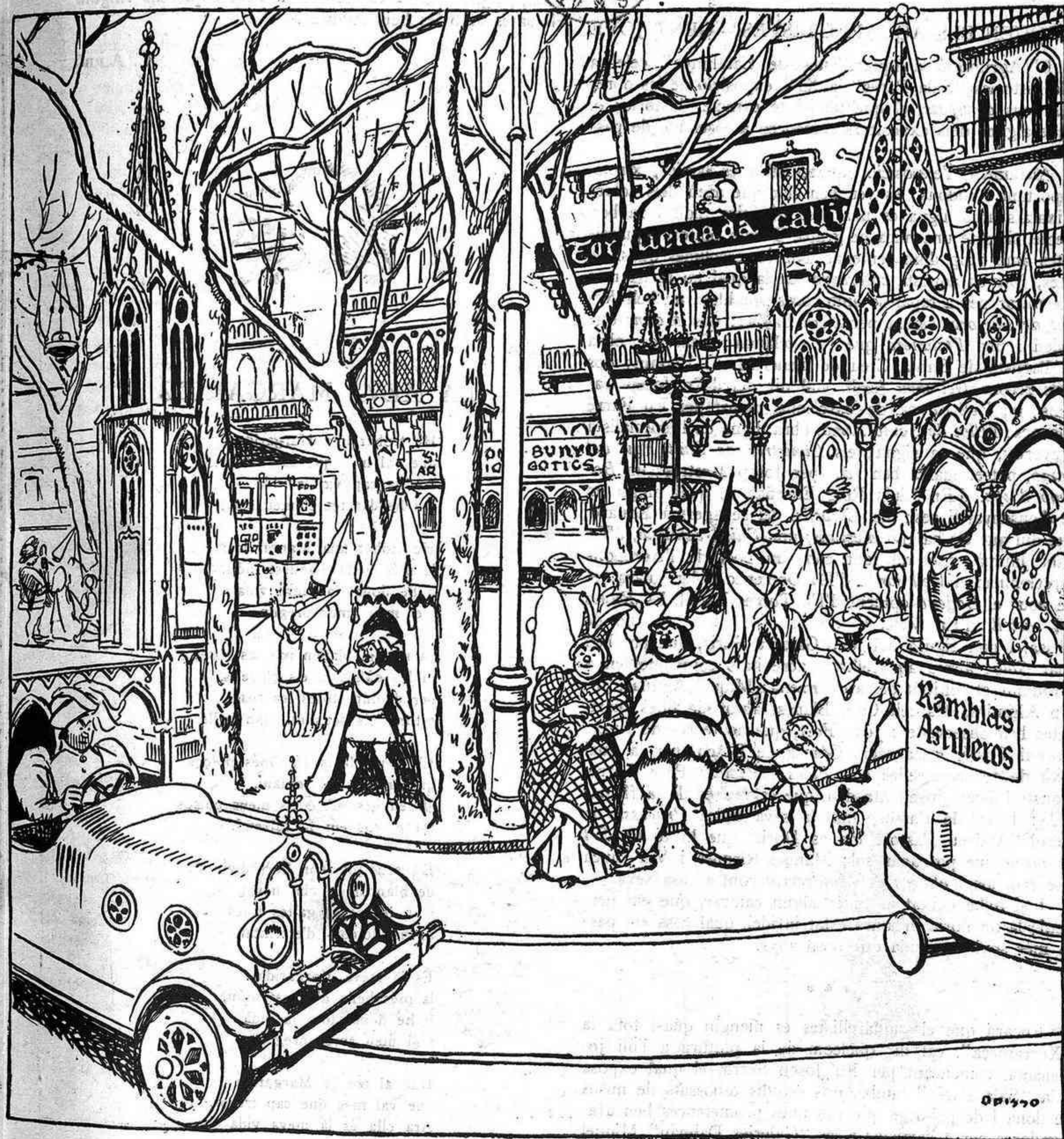
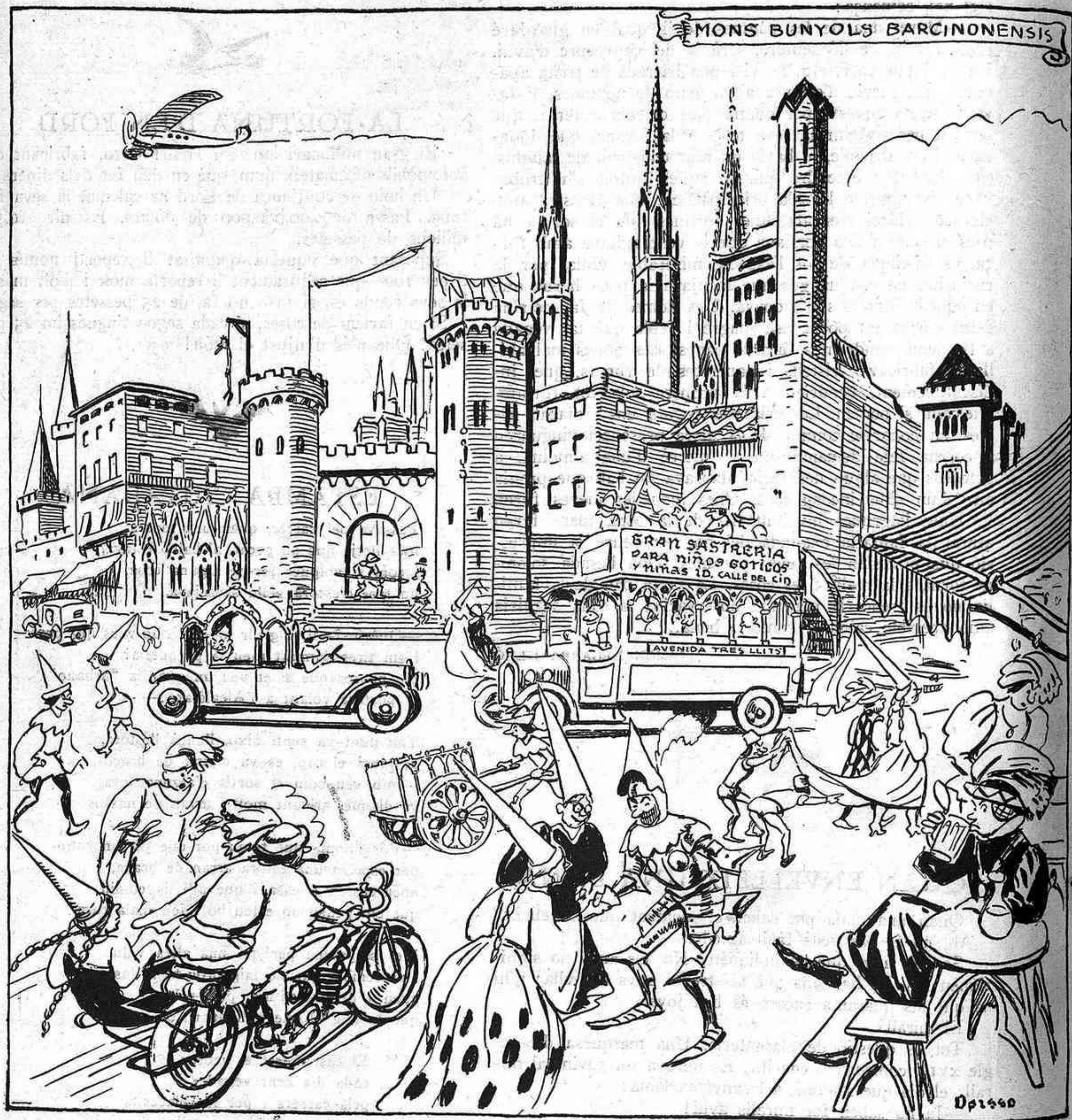
PAU GADES CABALLERÍA

EL PRESENT NUMERO

HA ESTAT VISAT PER LA

CENSURA GOVERNATIVA

EL MAI PROU ALABAT BARRI GOTIC

Senyores i senyors! Alegrin-se! Llancin-se en braços de "regocio"! Posin-se tranquils i facin-se retratar! Aquí tenen un barri gòtic que "vale lo menos dos"! De barris d'aquest gòtic tan gòtic no en crien en cap ciutat d'aquest món ni de l'altre. Es la flor i nata de la gotiqueria! Es el "no va más"! Amb un barri així podem dir ben alt que tenim l'alegria i la felicitat a casa! Senyores, senyors i "niños menores" d'edat: rieu que aquí tenim el barri gòtic!

XERRAMEQUE ARTÍSTIQUES

VISQUEN ELS AQUARELLISTES!—GENT JOVE

L'“Agrupació d'Aquarellistes de Catalunya” celebra a la històrica “Sala Parés” la XIV exposició de les obres dels seus *agrupats*, el que també té caràcter històric; o, i que alguns dels expositors comencen a ésser-ho, de passada...

Altrament, l'exposició aquarellística és bonica, xiroia, important i rodona; es veu ben clar que això dels colors deixatats amb aigua és una cosa que tira molt i fa bon efecte, si es té una mica de grapa. Trenta pintors aquarellistes amb prop d'un centenar d'obres, escollides quasi bé totes, formen aquesta *catorzena*, en la qual no hi ha més que mirar per a topar-se amb coses notables: un bell *Retrat de senyora*, signat per Pere Badia;; uns *Molins* que roden i una *Platanera* que fa exclamar: *Canario!*, obra de l'artista de Santa Creu de Tenerife, F. Bonnin; dos bells recones *Del meu jardí*, vull dir del d'En Josep Camins; un *Vell carrer*, de Barcelona, mapat per En Farré Albages; l'*Illot de Santa Anna*, obra digna de l'especialista Llaverias, que la signa; els *Claustres de Sant Pau del Camp*, potser massa ben fets, per Josep Mestres; un *Bodegó d'upa*, d'En Lluís Roig Enseñat, al qual ningú no té d'ensenyar-li res; uns *Clavells*, del seu germà Eduard, que diu que els ha tret d'estudi; una *Cuina catalana*, d'En Sabí Jaumà, que val tant com un bocí de l'Acropolis barcelonina; el *Vell jardí*, d'En Domènec Soler, suara fet de nou; el *Bodegó opulent* d'En Torres Farell, les *Runes del castell*, d'En Valls Cluses, que no és d'ell, sinó de Tossa, i una figura del jove Galofre Suris, que pot ben anar *Sola*; altres aquarellistes acreditats contribueixen a arrodonir el conjunt de la catorzena: Miquel Aguilar, Josep Altimira, Marcellí Coll, Blanes, autor de dues marinetes ben observades; Joan Fort, que no té res de flux; Antoni Fusté, Encarnació Gómez de Bosch, per la qual això de fer aquarelles són *Flors i Violes*; Pere Gorro, Agustí Llàcer, Josep Masdeu, que es veu és de la flamarada; Josep de Passos, amb la seva típica *Processó de Terol*; Andreu Pastor, Planas Doria, que hi té un *Sol de tarda* que pot anar sol; Manuel Risques i Via Cinca que està als *Voltants de Montserrat* com a casa seva.

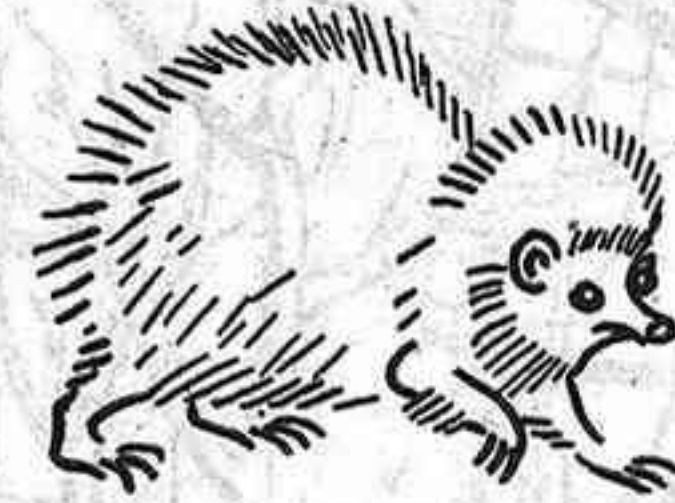
I si m'he deixat al tinter algun catorzé, que em perdoni; la memòria m'haurà estat infidel, qual cosa em passa més sovint a mida que poso anys.

Encara que els aquarellistes es mengin quasi tota la “Xerrameca”, cal dir quelcom de la pintura a l'oli jovençana, començant per En Josep Serra, el qual exposa a la “Sala Parés” també, uns estudis esbossats de nusos de dona i de paisatge que són unes promences ben aflagadores per a l'artista; a les “Galeries Dalmau” Miquel Villà, un pintor si és no és indisciplinat, em fa endevinar que té temperament d'artista, amb unes quantes visions de París, molt ajustadetes, així com En Cintet Ballesté, que es troba en el mateix cas, sense haver sortit de casa, passant només per *Caldes* i per *Rocafort*; a “La Pinacoteca” hi fa un bon paper Rafalet Llimona, el qual ha corregut molt de camí en poc temps, fins a acostar-se sovintet a l'escola francesa del paisatge, sense moure's,

però, de la contrada d'Olot; els paisatges número 14, per la claredat, i el número 7, per la seva simfonia de verds, tenen la gràcia de les obres madurades, i de la fruita de tot l'any.

Cal fer constar, per ésser de justícia, que aquesta vegada, l'aigua de l'art va damunt de l'oli. I que ens vinguin els savis amb les lleis físiques!

C. A.RBÓ

LA MEVA MARGARIDA

He trobat una Margarida
que val més que cap tresor
i m'ha captivat la vida
i li he dat tot el meu cor.

He trobat una Margarida,
la més bella d'aquest món,
li he donat la meva vida
i el meu amor pregon.

Ja no em plauen pas les roses
ni les dàlies ni els clavells,
per damunt totes les coses
estimo els seus ulls tan bells.

Els seus llavis són més dolços
que la mel del romaní,
el seu bes sobre els meus polsos
tot el cos em fa estremir.

Els seus pits són flors divines
de blancor de cim nevat,
i en les seves galtes fines
hi ha dolçors d'eternitat.

Es la meva Margarida
la més bella d'aquest món,
li he donat tota la vida
i el meu amor pregon.

Duc al cor la Margarida
que val més que cap tresor.
Ara ella és la meva vida
i serà sempre el meu cor.

No hi ha rosa envermellida
ni clavell ni llessamí
com la meva Margarida
i la vull fins a morir.

SALVADOR PERARNAU

FUTBOL

El diumenge passat va ésser un dia de glòria i de dolor a la vegada per als bons barcelonistes.

No vulgueu saber l'efervescència que hi havia abans del partit "Barcelona"-València"; i era natural després de la derrota del nostre equip a València. El camp de Les Corts era petit per a encabir-hi la gran multitud que volia veure el partit, i això, encara que entre nosaltres és vell, resultava una cosa nova, perquè com que el públic ja se n'ha retret del fútbol, feia dies que no podíem veure la "catedral" plena.

Començar el partit, i fer dos gols seguits el "Barcelona", el mateix que si s'hagués tractat d'una consigna, va ésser tot u. Els onze mil respiraren.

Els valencians ja es varen veure perduts: "Peret no te deixes corre!", deia un; "Mal! Mal! Mal!", deia un altre; "Roca; este es el mellor de tots; che que jogaor!", anaven dient encara; pero res; el "València" no es veia per enlloc.

Després vingué la part llastimosa; Pedrol, el jugador del "Barcelona" va haver d'ésser retirat del camp amb la cama trencada.

Heus ací una cosa que cal lamentar.

Nosaltres fem vots pel seu prompte restabliment.

L'"Europa", com de costum, perseguit per la desgràcia. Aquesta vegada, però, ha estat una cosa grossa per a matar de sentiment als pobres europeistes.

Mireu que dominar tot el partit, jugar més bé que mai i no poder guanyar, n'hi ha per a estirar-se els cabells.

Molts deien de l'herba que, com que al camp del Castelló és més alta que el blat, resultava que els jugadors hi quedaven colgats i no veien la pilota ni si entrava al marc.

Digueu que de tot això n'hi ha ben bé prou per a desesperar-se.

Ara els tocarà, als pobres de l'"Europa", de jugar demà passat a Madrid.

Ja disfrutaran.

MOTORISME

A la fi, "Penya Rhin" ha pogut celebrar la seva reunió a l'Autòdrom.

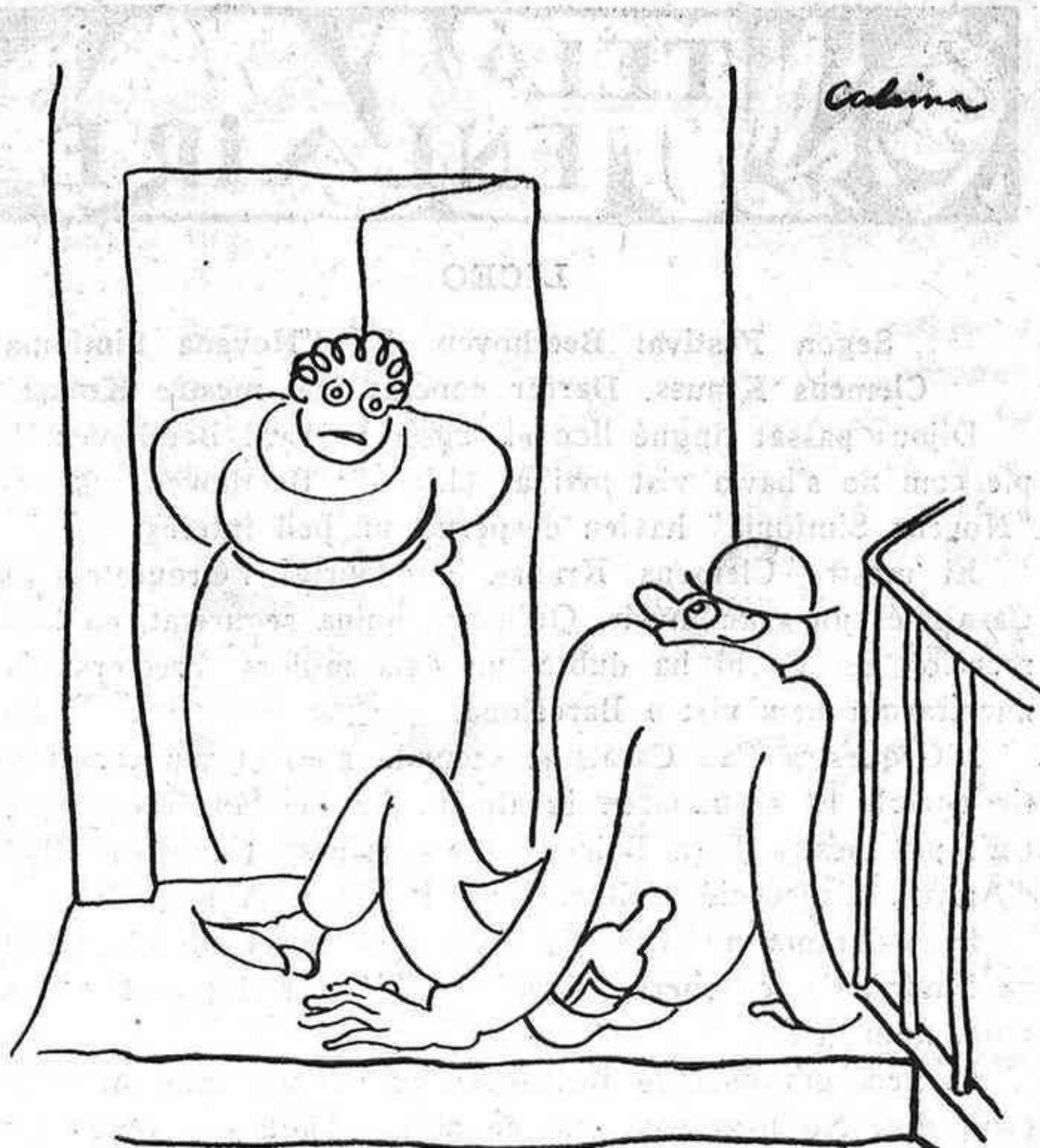
Diuen que passat, tal com es presentaven les coses, hom preveia que hauria hagut de suspendre's la reunió altra vegada, car varen caure unes gotes i digueu si no n'hi havia per pensar-s'ho.

Els de "Penya Rhin", ja estaven que no s'hi veien de contents.

Afortunadament, la cosa no passà a majors; va asserenar-se el temps i tothom content se'n va anar cap a l'Autòdrom. La festa es va celebrar amb èxit.

Val més així.

TEIXI

ELS MARTIRS

—Altra vegada així?

—No, no! Avui no ha estat per gust. Es que he pres part en un míting contra la llei seca, i he hagut de donar exemple.

QUINA DESGRACIA

—Sembla que estàs trist!

—Es que, noia, la cosa s'ho val: figura't que el metge m'ha prohibit el "charleston"!

LICEO

Segon Festival Beethoven. La "Novena Simfonia".

Clemens Krauss. Darrer concert, pel mestre Krauss.

Dijous passat tingué lloc el segon Festival Beethoven. Un ple com no s'havia vist mai al "Liceo"; Beethoven i la seva "Novena Simfonia" havien despertat un bell interès.

El mestre Clemens Krauss, que dirigí l'Orquestra Pau Casals, és un gran músic. Quin art, quina seguretat, en la direcció! És, no hi ha dubte, un dels millors directors d'orquestra que hem vist a Barcelona.

L'Orquestra Pau Casals el secundà amb el seu característic encert. El secundaren igualment bé l'Orfeó Gracienc, dirigit pel mestre Joan Balcells, i els solistes Concepció Badia d'Agustí, Concepció Callao, Joan Rosich i Aníbal Vela.

El programa no podia ja ésser més suggestiu: la "Novena Simfonia", les obertures de "Fideli" i d'"Egmont", "Leonora, núm. 3".

El geni grandios de Beethoven es mostrà amb tot el seu esplendor. No hem pas, ara, de parlar d'aquestes obres definitives, entre les quals s'hi troba la millor de Beethoven: la "Novena Simfonia".

Per a fer tot l'elogi d'aquest concert ens bastarà dir que mai no s'havien sentit tan ben interpretades.

Diumenge es donà el darrer concert de la temporada. Se n'encarregà el mateix excellent Clemens Kraus. Anà esplèndidament. Calgué repetir la "Novena Simfonia", de Beethoven; no cal dir, doncs, com estava de brillant el teatre. En aquest darrer concert, es donà també—interpretat meravellósament bé—les obertures de "Tannhauser" i d'"Els Mestres Cantaires" i l'"Encantament del Divendres Sant" del Parsifal", de Wagner.

S'anuncia, per a la temporada de primavera, els Ballets Russos de Serge Diaghilew i concerts per Titta Schipa.

CIRCO BARCELONES

"Misteri de la Santa Passió", en 4 actes i 21 visions plàstiques. Poema de Gabriel S. de Montsant.

Fins ara la Passió que es venia representant en els nostres escenaris, havia esdevingut una de les coses més xiroies i divertides que poden donar-se com a espectacle. La gràcia del frare que la va compondre eclipsava la del mai prou albat senyor Muñoz Seca. S'hi deien coses tan divertides com aquestes en què es comenten les relacions de Jesús i la Magdalena:

—Dona ramera i formosa
i amb ell té conversació?
Francament, tenia jo
a Jesús per altra cosa.

i la gent reia com oint dir a Santpere una de les seves verduleries. Ara a Olesa, també en fan una de Passió, on entre altres coses, segons diu un programa que tenim davant dels ulls, s'hi balla una "Charlestomania infernal", prenent-li part a més "nutridos coros de apóstoles"...

En una paraula, la Passió a casa nostra era un espectacle grotesc, irreverent i d'un mal gust absolut.

Però el "Misteri de la Santa Passió", de Gabriel de Montsant, és ben bé el revers de la medalla. L'espectacle simple, auster de línia, de color i de vers, és com una reproducció de l'esperit místic dels primitius, a l'interpretar els Evangelis. La gent no hi riu pas en aquesta Passió. Ben al contrari, s'hi emociona: aplaudeix entusiasmada. I és que en ella hi pla-

na l'esperit artístic, l'emoció que desperta les fibres més delicades de la sensibilitat del públic.

La presentació artística de l'espectacle és una troballa, pel bé que queda de color i dibuix. Sembla com un seguit de belles estampes antigues. I malgrat tot això, tot l'espectacle és d'una modernitat agudíssima. El sintetisme i l'estilització hi són aplicades sempre donant lloc a troballes interessantíssimes.

En Lluelles fa un Jesús sobri, digne, pur. Es de nostres comedians el més sincer i el més artista. Assoleix un èxit clamorós en diferents visions, i especialment en el Temple, l'Oració a l'Hort, el Pretori, el carrer de l'Amargura i el Calvari, on dóna la sensació d'un gran tràgic. La companyia entusiasta i disciplinada el secunda admirablement.

ROMEA

La companyia Vila-Daví, sempre amb un ple a vessar, ha donat en aquest teatre unes representacions de "La Puntaire". L'obra, que ja venia amb el "visto bueno" de l'"Espanyol", ha tingut un èxit d'interpretació.

Ja era d'esperar.

Ah! I una cosa: ens alegrem de què tan estimats artistes tornin a la casa pairal. Hi guanyen ells... i el públic.

GOYA

Aquest drama d'"El dominador" a l'actor Morano li deu agradar molt. Per aquesta raó no agrada al públic. És un drama en el que hi ha tota la lira de la ramploneria: la truculència, el crit, el cas patològic, etc.

Llàstima que escriptors tan distingits com Tomàs Borràs i Valentí de Pedro hagin perdut el temps traduint una obra del poc valor d'aquesta.

POLIORAMA

"Mi mujer es un gran hombre" és una comèdia de poca gràcia i poca consistència, original, si no recordem malament, de Lluís Verneuil.

Carme Díaz ha escollit aquesta obra per a la funció del seu benefici. Una actriu del talent i distinció de Carme Díaz és llàstima que empri aquest talent, aquesta distinció, representant obres de la pobresa mental de "Mi mujer es un gran hombre".

OLYMPIA

Ha debutat la companyia Alcoriza, que es dedica al "dramón" amb totes les de la llei: trets, enverinaments, naufragis, terratrèmols, etc.

Ha estrenat una cosa titulada "Un capitán de quince años", que és del més avorrit que corre.

COMICO

Hi ha hagut un "affaire Còmic", però ja ha passat a la història. En Manuel Sugrañes ha tornat al teatre que ell popularitzà amb la seva tasca brillant i permanent i que seguirà mantenint un llustre magnífic. En Josep Maria de Sagarra, l'illustre poeta de Catalunya, que pels seus mèrits propis havia conquistat un lloc preeminent en les "varietés" barcelonines, ha deixat el lloc per a dedicar-se al noble esport de fer volar coloms.

Torna En Sugrañes a fer la revista del "Còmic", que es dirà "Love-me" i s'estrenarà, si és que no hi ha res de nou, el Dissabte de Glòria. Tot ha anat com havia d'anar. Felicitem a tots els nostres amics.

POMPEYA

Teatre Intim

"El prometatge" de Txecof. "El senyor Tal", d'Avort. "El sarau de la patacada", de Robrenyo.

En la sisena sessió del Teatre Intim—que es celebrà com

d'habitud al coliseu "Pompeya"—N'Adrià Gual ens oferí un dels programes més interessants: "El prometatge", de Txecof, traducció d'Anfós Maseras; "El senyor Tal, o com s'explota una línia de conducta", de Paul Avort, traducció de J. Roure i Torrent, i "El sarau de la patacada", de Josep Robrenyo. Les dues primeres obres foren estrenes.

El mestratge d'Anton Txecof es revela bé en "El prometatge", per bé que es tracta d'una de les seves obres més petites. Aquesta obra, molt ben construïda, és el triomf de la gràcia.

Molt ben traduïda per Maseras. Excelent interpretació, per Arminda Solano, Llorenç Adrià i Manuel Pueyo.

Es representà després l'acurada traducció que el nostre company Roure i Torrent ha fet de l'obra de Paul Avort "Le Monsieur Un Tel" amb el nom d'"El senyor Tal". Precedí a la representació un breu raonament de la intenció expressionista d'aquesta realització teatral, situant bé el públic enfront de l'abstracció que anava a representar-se, seguit de la lectura d'unes interessantíssimes paraules del propi autor.

Amb elles, En Roure no solament havia d'afermar l'excelent impressió que produiria després l'hàbil manera de traslladar a la nostra llengua el subtil diàleg, sinó que es situà com a crític i valorador de les significacions estètiques

que representava la barreja de farsa i de pantomima escrita per Paul Avort.

Parlem seriosament, perquè és cosa seriosa que hi hagi entre els nostres literats que es situï en les avançades més perilloses i ardides, i que entre el nostre gran públic es destaquï una selecció capaç de fruit intensament una concepció tan elevada, original i magnífica com la d'Avort, que En Gual va servir-li el passat dijous.

Com a pedra de toc fou oportuníssima la representació a bell seguit d'"El sarau de la patacada", del gran Robrenyo, suculent com totes les coses autènticament populars, per bé que pertanyents a un gust ja passat a la història, com aquelles tan barcelonines auques i aquells ventalls tan en voga en els mateixos dies que ell, inconscient de fundar el teatre català, muntava en les places i carrers el seu teatre de fira.

Amb aquestes dues obres s'afermà un cop més el mestratge escènic d'Adrià Gual.

En la interpretació, tots els actors—veritables artistes—estigueren justíssims. Cal remarcar la precisió amb què donaren "El senyor Tal", la senyora Prats i els senyors Duch, Xuclà, Pueyo, García, Munté i Domènec i, sobretot, la gran creació que del protagonista va fer En Josep Claramunt.

BOB

LA VIDA BARATA

—Amb uns postres així, estic segur que no païré pas el dinar!

Ja tenim al damunt la Setmana Santa. Temps de disfresses, com Carnestoltes; i a més, temps d'hipocresia a l'engròs. Els capellans n'estan ben contents, de tot això.

Dijous i Divendres Sant veurem de nou el senyor Esteve amb el seu barret de copa alta i la senyora al costat amb la seva pinta quilomètrica i la mantellina al capdamunt.

✳

Una família que ara està a l'escambell—el pare té un càrrec oficial—recentment ha comprat un gos. Uns seus veïns demanaren perquè ara tenien gos.

—Ja veureu—digué la família—, com que mengem tants pollastres, ens feia llàstima d'haver de llançar els ossos.

Per cert, al gos li han posat per nom Abd-el-Krim. A veure si els hi desterren.

✳

Tothom, absolutament tothom, àdhuc els romanesos, creia que el rei de Romania feia la mar de temps que era mort. I ara resulta que és viu i que encara—des de llavors—s'està morint. Aquest home deu ésser immortal, es diu. Nosaltres creiem més aviat que és que ha ressuscitat.

Mentrestant, les lluites polítiques romaneses de quan l'altre cop que el rei s'estava morint, i que pararen en creure mort el rei, ara en saber-lo de nou viu han tornat a revifar-se.

✳

S'està veient la causa pel fracassat complot del passat Sant

Joan, aquell complot per a canviar el Govern i en el qual intervenien els generals Weyler, Aguilera; Batet, Marcellí Domingo. Dr. Marañón, comte de Romanones, Eduard Barriobero. Ameli Quiles, Marian Benlliure, etc. A alguns d'ells, com Marañón, Romanones i Benlliure se'ls sobressei la causa. Els processats, ara, són, entre militars i paisans, 30.

El fiscal demana vuit anys i un dia de presó al general Aguilera; sis anys i un dia al general Weyler; quatre anys a Marcellí Domingo i Barriobero; als altres, penes que varien entre vuit anys i un dia i dos anys, quatre mesos i un dia.

✳

Es el president de la Diputació que ha inspirat al senyor Rubió el seu projecte de barri gòtic. Això, no vol pas excusar el senyor Rubió. Un artista ha de tenir dignitat. Cap artista no pot admetre la responsabilitat, no ja d'una magna i absoluta profanació d'un bell barri—aquest és el cas present—, sinó que no pot signar cap projecte que reconegui que no val la pena.

El senyor Rubió és tan culpable com si el projecte fos de pròpia inspiració.

✳

Com més temps passa més creiem que, amb la urbanització de la zona marítima, s'enderrocaran les històriques i magnífiques Drassanes gòtiques, les úniques del món. I ho torem!

Pobres de nosaltres! Com quedarà Barcelona Quin goig farà!

Ll. R. C.: Bé, pot anar.—Fra Granota: També.—J. T. i R.: Us vàrem contestar ja. "Pena de mort" és ja a les caixes.—Llarg: Bé, amb bona voluntat, pot anar.—J. R. i A.: Idem.—A. P.: Bé. Aniran totes tres notes.—J. C.: No.—J. B. S.: Bé, anirà.—T. R.: Id.—Bagiquet: Sí, també ho podem fer anar.—E. P.: No, amic, no. No ens acabem de fer el pes, els vostres versos.—Albià Girart: Ho hem passat a la Direcció de "La Campana de Gràcia".—J. C.: Bé. Anirà.—J. F. E.: No ens plau prou.—Xorca de Tordera.—Bé.—J. R. i A.: Ens estimem més les vostres proses.—M. M., de R.: No, fill meu, no teniu pas condicions.

Impremta LA CAMPANA i L'ESQUELLA : Olm, 8, Ciutat

Ja és hora de portar el cabell ben pentinat

Però perquè s'amoïna en arreglar el seu cabell, si al cap de deu minuts, ja torna a estar despentinat?

Doni una nova orientació a l'assumpt

Usi la

Fixolina Canigó

i podrà tenir sempre el seu cabell llis, brillant i ben ordenat tot el dia

DE VENDA A

Perfumeries, farmàcies i drogueries
a 2:50 pessetes el tub de 40 grams

PLAÇA DEL SOL 9.

BARCELONA
GRACIA

Obra nova d'En PERE COROMINAS

Jardins de Sant Pol

PREU: 4 PESSETES

ACABA DE SORTIR

Josep Plá

RELACIONS

Un tom en 8.^u Pessetes 4

Santiago Rusiñol

"La Niña gorda"

UN TOM
Pessetes 3'50

A. Vidal y Planas

LA VIRGEN DEL INFIERNO

Un tomo en 8.º Pesetas 4

Mallorca

Album de fotografies
de la famosa
Illa Daurada

Recopilades per OLEGUER JUNYENT

Preu: 12 pessetes

NOTA.—Tothom qui vu gui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir. Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, fianca de ports. No' respònem d'extraviats si no' es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls atorga rebaines.

Primera sèrie
Segona " "
Tercera " "

Ptes. 2
" 2
" 2

NOVEDAD

PRESONS D'EUROPA

ELS BEN ENTERATS

—Fa mitja hora que cerco i no trobo el carrer que em demana. Miri, vagi-se'n a dinar i torni que potser li hauré trobat!

P. PARDO